

Gavleån sträckan Storsjön-Havet

Länsstyrelsen Gävleborg | 010 225 10 00 | gavleborg@lansstyrelsen.se

Gavleån | Gävle kommun | HARO 52

Bild: Märkning av havsöring för uppföljning av fiskvandring och kommande restaurering i Nedre Gavleån.

Projektområde

Gavleån är ett större vattendrag i sydligaste Norrland med stor variation av skogs- och slättbygd i avrinningsområdet. Nedre Gavleån sticker ut som ett extremt artrikt vattendrag med 27 fiskarter vid nyligen genomförda inventeringar i den två mil långa delen närmast mynningen i havet, men flera av dessa fiskpopulationer lever i starkt fragmenterade och därmed sårbara populationer. Här finns sydliga fiskarter som gös och björkna blandat med nordliga arter som exempelvis harr.

Orsak till åtgärder

Den nedre delen av det kustmynnande vattendraget Gavleån har strömsträckor med höga naturvärden, men är även starkt påverkat av mänskliga aktiviteter som rensning från sten och block, vandringshinder, uträtning och kanalisering. Närmast havet finns en spillra av havsöring och andra havsvandrande och strömlevande fiskarter i några strömpartier. Mellan kraftverken finns på några ställen vattenområden med hög potential att återfå höga naturvärden vid en biologisk återställning. Det har gjorts fiskvandringsåtgärder i vissa vattenområden och nu behövs restaurering för att återskapa en variationsrik vattenmiljö med naturliga processer för att uppnå

Länsstyrelserna

högre vattenkvalitetsnormer och återskapa förutsättningar för hållbara bestånd av sik, harr, vimma, flodnejonöga och öring i Gavleån.

Vad vi vill förbättra

Det har gjorts fiskvandringssåtgärder i vissa vattenområden och nu behövs restaurering för att återskapa en variationsrik vattenmiljö med naturliga processer i dessa områden och för att återskapa förutsättningar för hållbara bestånd av bl a sik, harr, öring, vimma, flodnejonöga och havsöring i Gavleån.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Restaurering av Nedre Gavleån och flera biflöden görs med grävmaskin av lämplig storlek, samt med manuell restaurering i de minsta biflödena, samt där natur- och kulturmiljö kräver extra varsamhet. Återintroduktion av havsöring kommer att utföras uppströms ett antal dammar som idag utgör vandringshinder genom utsättning av rom i rom-askar utplacerade i "kläckbackar" för att återskapa öringbestånd med "homingbeteende" redan innan planerade fiskvägar byggts. Detta är viktigt för att kunna "trimma", effektivisera och utvärdera fiskpassager.

Planerad uppföljning

Effektuppföljning av fiskbeståndens utveckling kommer att utföras genom provfisken; elfisken enligt standardiserad förfarande SERS, samt provfiske med standardiserat översiktsnät. Detta har redan gjorts före åtgärd. Uppföljning av kläckningsframgång av laxfisk görs våren efter utsättningen av romaskar. PIT-tag märkning och floy-tag-märkning kommer att göras för att följa upp hur återintroduktionen av öring i vissa vattenområden i Gavleån lyckas och för att utveckla metodiken för återintroduktionen.

I samverkan med

Projektet utförs i samverkan med Gävle och Sandvikens kommuner, Västra Valbo och Nedre Gavleåns FVOF m.fl.

Länkar

Rapport: Calles O, Gustafsson S, Olsson P, Gullberg K. 2015. Återställande av fiskvandring i Gästrikland – Gavleån – Kraftverk och åtgärders potential och kostnadseffektivitet. Karlstad University Studies, 2015:48: 71 sidor. Länk: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:859898/FULLTEXT01.pdf>